

Vereniging van Handkokkelvisser's `Op
Handkracht Verder`

Dregweg 2
4401 LD YERSEKE

Leeuwarden, 13 februari 2026
Verzonden,

Ons kenmerk : 02472793
Domein/ Team : Groene Regelgeving
Behandeld door : Team Groene Regelgeving / (058) 292 5925 of wnb@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : PF-2025/293993: definitieve vergunning Natura 2000 activiteit;
Handkokkelvisserij, Waddenzee

Geachte

Op 12 september 2025 hebben wij uw aanvraag en de daarbij behorende stukken ontvangen. U vraagt een vergunning aan voor een Natura 2000 activiteit op grond van de Omgevingswet voor de handkokkelvisserij in de Waddenzee. Uw aanvraag is bij mij geregistreerd onder zaaknummer 293993.

Op 12 december 2025 hebben wij een ontwerpbesluit ter inzage gelegd. Met deze brief informeren wij u over ons definitief besluit.

Definitief besluit

Wij hebben besloten op basis van de vergunningaanvraag en de bijbehorende stukken, de vergunning op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder e van de Omgevingswet, onder de navolgende voorschriften te verlenen.

Voorschriften

1. De vergunning wordt op naam gesteld van de Vereniging van Handkokkelvisser's "Op Handkracht Verder" (hierna: OHV). De vergunning mag uitsluitend worden gebruikt door de 31, in bijlage 4 bij dit besluit genoemde, vergunning gebruikers en ondertekenaars van het Visplan 2026-2027;
2. Deze vergunning is geldig voor het handmatig vissen op kokkels in het Natura 2000-gebied Waddenzee;

3. Het bij de aanvraag behorende Reglement Visplan 2026-2027 (hierna: visplan) ligt ten grondslag aan deze vergunning. Deelnemers van het visplan zijn de in bijlage 4 genoemde ondertekenaars van het visplan. Voor zover onderdelen van het visplan niet zijn overgenomen in deze vergunning, betreffen dit privaatrechtelijke afspraken die slechts gelden tussen de ondertekenaars van het visplan.
4. Aanvullingen c.q. wijzigingen van het visplan, voor zover deze van invloed zijn op deze vergunning, behoeven onze uitdrukkelijke voorafgaande goedkeuring;
5. Er mag niet gevist worden in de volgende gesloten gebieden:
  - gebieden die op grond van de Meerjarenaafspraken Handkokkelvisserij en/of het Beleidsbesluit Schelpdiervisserij Kustwateren 2005-2020 "Naar een zilte oogst" gesloten zijn, de zgn. A-gebieden, zoals aangegeven in kaartbijlage. Deze bijlage maakt onlosmakelijk onderdeel uit van onderhavig besluit;
  - de (tijdelijk) gesloten gebieden (art. 2.45 Omgevingswet), zoals aangegeven op de meeste recente hydrografische kaarten 1811 + 1812;
  - binnen het op de kaart in bijlage 5 weergegeven gebied met de aangegeven coördinaten mag geen handkokkelvisserij plaatsvinden (zeegrasveld ten oosten van Griend).
6. Op grond van de meerjarenaafspraken Handkokkelvisserij mag in de lotingsgebieden (C-gebieden), zoals aangegeven in bijlage 2, met maximaal twee schepen tegelijkertijd worden gevist indien het een voedselarm jaar (minder dan 21 miljoen kg kokkelvlees bij dichtheden >50 per m^2) betreft. Indien het een voedselrijk jaar (meer dan 28 miljoen kg kokkelvlees bij dichtheden >50 per m^2) betreft mag maximaal met drie schepen tegelijkertijd worden gevist. Indien het bestand tussen de 21 en 28 miljoen kg ligt zijn de oppervlakten van de schelpdierbanken bepalend of het een arm danwel rijk jaar is (mosselbanken, gemengde banken en oesterbank).
7. Maandelijks wordt door de vergunninghouder aan de provincie Fryslân een vangstoverzicht gezonden. Het overzicht vermeldt de totale wekelijkse vangsthoeveelheden en de gebieden waarin die hoeveelheden zijn opgevist;
8. Het op te vissen bestand bedraagt 220 ton waarop de hoeveelheid opgevist bestand (tot 1 jan 2026) hierop in mindering wordt gebracht
9. De op basis van deze vergunning maximaal op te vissen hoeveelheid kokkelvlees in de Waddenzee bedraagt per visseizoen (periode 1 juli-30 juni) 2,5% van het (op 1 september) aanwezige bestand bij een dichtheid van >50 kokkels / m^2 .
10. De maximale hoeveelheid voor het visseizoen 2026-2027 zal vastgesteld worden op basis van de voorjaarsinventarisatie van Wageningen Marine Research en per brief worden meegedeeld aan OHV.
11. Het quotum (maximaal op te vissen hoeveelheid) zal (naar beneden) worden bijgesteld indien uit de najaarsbemonstering (Wageningen Marine Research) blijkt dat er sprake is geweest van een extreme zomersterfte (*$>50\%$ sterfte van het bestand*). Deze bijstelling vindt plaats op basis van de gewijzigde schatting van het aanwezige bestand >50 kokkels/ m^2 op 1 september en wordt meegedeeld per brief (besluit) aan OHV. Bevissing van het aandeel dat de biomassa 0-jarige kokkels bijdraagt aan het bijgestelde quotum zal niet eerder dan na 1 april van het volgende jaar mogen plaatsvinden;
12. Verstoring van in het gebied aanwezige fauna dient tot een minimum te worden beperkt;

13. Rustende zeehonden (ligplaatsen) en groepen vogels mogen niet dichter worden genaderd dan tot op een afstand van 1500 meter respectievelijk 500 meter;
14. Handkokkelvisserij is niet toegestaan op minder dan 40 meter afstand van mosselbanken en zeegrasvelden;
15. Tijdens het vissen na zonsondergang mag uitsluitend de op grond van scheepvaartregelgeving wettelijk verplichte en voor de visserij noodzakelijke verlichting worden gebruikt. De schijnwerper moet op het visvak zijn gericht;
16. Het is verboden om buiten de daartoe aangewezen snelvaarroutes sneller te varen dan 20 km/uur;
17. Incidenten dienen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 48 uur, te worden gemeld aan de provincie Fryslân, onder overlegging van alle relevante gegevens. Onder incidenten moeten worden verstaan: gebeurtenissen waarbij onbedoeld schadelijke stoffen in het water geraken, dan wel waardoor anderszins schade aan het Natura 2000-gebied kan worden toegebracht;
18. Alle door de provincie Fryslân gegeven aanwijzingen met betrekking tot voorgaande voorschriften dienen strikt te worden opgevolgd;
19. ¹De vergunning is geldig vanaf datum van afgifte tot en met 30 juni 2027.

Voor de motivering van dit besluit verwijs ik u naar bijlage 1.
De bijlagen maken onderdeel uit van ons besluit.

Afwijken van vergunde werkzaamheden/activiteiten

U dient de werkzaamheden of activiteiten uit te voeren conform de aanvraag en bijbehorende stukken. Als u hiervan wilt afwijken, moet u eerst schriftelijke toestemming vragen. Dit kunt u doen door contact op te nemen met Team Groene Regelgeving door een e-mail te sturen naar wmb@fryslan.frl of door te bellen naar 058 292 8995.

Afschriften

Een afschrift van dit besluit wordt verzonden aan het ministerie van LNVN (Waddenunit en RVO), Provincie Groningen, Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en aan de FUMO, Afdeling Toezicht en Handhaving.

Zorgplicht

Wij wijzen u erop dat u in alle gevallen te maken heeft met de algemene zorgplicht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en alle in het wild levende dieren en planten, zoals verwoord in artikel 11.6 en 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Heeft u nog vragen?

Neem bij vragen contact op met de provincie Fryslân. Dit doet u door te bellen naar (058) 292 5925. U kunt ook een e-mail sturen naar wnb@fryslan.frl. Bij contact met ons graag altijd het zaaknummer PF-2025/293993 vermelden, zodat wij u beter kunnen helpen.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

b.a.
[Redacted signature]
[Redacted name]
Teammanager Groene Regelgeving

Beroep

Belanghebbenden en indieners van zienswijzen kunnen tegen dit besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een beroepschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD in Groningen.

Het beroepschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht;
- de gronden van het beroep.

Het instellen van beroep schort de inwerkingtreding van het besluit niet op. Als u wilt voorkomen dat de vergunninghouder gebruik maakt van de vergunning, kunt u een gemotiveerd verzoek sturen naar de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland.

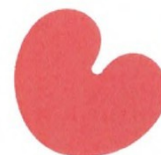
U kunt ook digitaal het beroep- en verzoekschrift indienen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Kennisgeving

Van dit besluit zal, conform artikel 3:44, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant, het Friesch Dagblad en in het Provinciaal Blad op www.overheid.nl, zie hiervoor de link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/provinciaal_blad.

Inzage

Gedurende de in de kennisgeving van dit besluit genoemde beroepstermijn zal het besluit met onderliggende stukken ter inzage worden gelegd op het provinciehuis van de provincie Fryslân en op het gemeentehuis van de gemeente waar de activiteit wordt verricht. De stukken zijn tevens digitaal te raadplegen via het Provinciaal Blad, zie hiervoor de link: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>.

Bijlagen

Bijlage 1: motivering besluit

Bijlage 2: kaarten + coördinaten

Bijlage 3: visplan 2025-2027 OHV

Bijlage 4: visplanondertekenaars/Vergunninghouders (Visserijwet) handkokkelvisserij (wordt niet aan alle partijen meegestuurd i.v.m. nieuwe regelgeving privacywetgeving)

Bijlage 5: kaartbijlage zeegras gebied nabij Griend

Bijlage 6: advertenties

Bijlage 1: Motivering van het besluit Natura 2000-activiteit

A. Weergave van de feiten

A1. Vergunningaanvraag

U heeft bij brief/mail van 12 september 2025 gevraagd om een vergunning op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder e van de Omgevingswet, voor handmatige kokkelvisserij in de Waddenzee.

Uw aanvraag is ingeboekt onder zaaknummer 293993.

Bij de aanvraag zijn een Passende Beoordeling/Habitattoets (verder PB) en het visplan 2025-2027 gevoegd, alsmede een lijst met leden van de Vereniging van Handkokkelvisserij "Op Handkracht Verder" (hierna: OHV) die het visplan hebben ondertekend.

Voor het aangevraagde project is in voorgaande jaren eerder vergunning verleend op grond van de Wet natuurbescherming.

A1.1. Beschrijving van het project of andere handeling

Het verzoek om een vergunning betreft het volgende:

Gelet op de Meerjarenaafspraken Handkokkelvisserij Waddenzee wordt voor de visseizoenen 2025-2026 en 2026-2027 een hoeveelheid kokkelvlees aangevraagd die overeenkomt met 2,5 % van het aanwezige kokkelbestand in dichtheden >50 per m².

Aangezien het visseizoen 2025-2026 inmiddels reeds op 1 juli 2025 is aangevangen en vergund is middels een verlengingsbesluit tot 1-1-2026) en uit de voorjaarsinventarisatie naar voren is gekomen dat het bestand > 50 per m² op 1 september 2025 8,8 miljoen kg vlees bedraagt, bedraagt het quotum voor dit reeds lopende seizoen 220 ton kokkelvlees.

De hoeveelheid kokkels die reeds voor 1 januari 2026 wordt opgevisst zal in mindering komen op deze hoeveelheid zodat het resterende deel geldt als het quotum voor de periode 1 januari 2026 tot en met 30 juni 2026.

Voor het seizoen 2026-2027 wordt een hoeveelheid aangevraagd van 2,5% van het bestand in dichtheden > 50 per m² zoals dit naar voren komt uit de voorjaarsinventarisatie 2026 uitgevoerd door WMR.

Wat betreft de in de kaarten behorende bij de Meerjarenaafspraken vastgelegde gebieden wordt gevraagd om openstelling van de C-gebieden voor maximaal 2 vaartuigen indien het bestand >50/m² kleiner blijkt te zijn dan 21 miljoen kg vlees. Is dit bestand groter dan 28 miljoen kg vlees dan wordt gevraagd om openstelling van de C-gebieden voor 3 vaartuigen. Wanneer het kokkelbestand tussen deze waarde ligt, dan is (zoals nader beschreven in de Meerjarenaafspraken) het oppervlak aan litorale schelpdierbanken bepalend voor het onderscheid tussen een arm en een rijk voedseljaar.

OHV zal door middel van loting en regulering in het visplan zorgdragen voor de verdeling van vaartuigen van visplanondertekenaars over de gebieden. Met betrekking tot de begrenzings van de in de kaarten behorende bij de Meerjarenaafspraken vastgelegde gebieden en de onderzoeksgebieden verzoeken wij u om in de nieuwe vergunning dezelfde begrenzings als in vigerende vergunning voor het seizoen 2023-2025 aan te houden.

Met de ingediende aanvraag geeft u aan dat u binnen de toetsingscriteria zoals deze zijn gehanteerd in de passende beoordeling, zoals opgesteld door Agonus Fisheries Consultancy.

A1.2. Periode

De vergunning wordt gevraagd voor handmatige kokkelvisserij in de Waddenzee voor de periode 1 januari 2026 tot en met 30 juni 2027 voor de 31 OHV-leden, opgenomen in bijlage 4.

A1.3. Relevante ecologische onderzoeken

U hebt voor de beoordeling van uw aanvraag verwezen naar de PB, september 2025. Wij zijn van mening dat dit advies op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen, de redenering daarin begrijpelijk is en de getrokken conclusies daarop aansluiten. Daarom zijn wij van oordeel dat deze PB aan de aanvraag en de vergunning ten grondslag kan worden gelegd. Dit geldt te meer, omdat actuele bestandsgegevens bij de beoordeling zijn betrokken.

A1.4. Aanvullende gegevens

N.v.t.

A1.5. Uw aanvraag en de bescherming van Natura 2000

Uw project vindt plaats in het Natura 2000-gebied Waddenzee. Zie voor informatie over het gebied de website van de Rijksoverheid:

<https://www.natura2000.nl>

A2. Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten van Fryslân is het bevoegd gezag inzake dit verzoek om een vergunning, op basis van het bepaalde in artikel 4.6, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.

A3. Procedure

De vergunningaanvraag wordt behandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals omschreven in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

A3.3. Betrokkenheid van een andere provincie waarin het betreffende Natura 2000-gebied mede is gelegen

Het ontwerpbesluit is ter instemming voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van de provincies Groningen en Noord-Holland (omgevingsdienst Noord Holland Noord).

Gedeputeerde Staten van Groningen en de Omgevingsdienst Noord Holland Noord hebben met deze ontwerpbeslissing ingestemd, voor zover de vergunning betrekking heeft op (delen van) het Natura 2000-gebied, gelegen in die provincies.

A3.1. Zienswijze

Naar aanleiding van uw aanvraag wordt het ontwerpbesluit ter inzage gelegd. Gedurende een termijn van zes weken is een ieder in de gelegenheid gesteld over deze aanvraag zijn zienswijze kenbaar te maken.

Van de mogelijkheid tot het kenbaar maken van een zienswijze is geen gebruik gemaakt.

A3.2. Verlengen beslistermijn

-

A3.3. Coördinatie met andere wetgeving

1. Ingevolge artikel 3:20 Awb stellen wij u ervan in kennis dat voor het door u te verrichten project of de activiteit, ook de volgende aanvraag moeten worden gedaan:

Naam van het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van het besluit*	Benodigde toestemming en wet
Min LVVN (RVO)	Vergunning (Visserijwet)

B. Toetsing

B1. Wettelijk kader

Vergunningplicht

Op basis van de aanvraag en de daarbij behorende rapporten en tekeningen hebben wij beoordeeld of het door u aangevraagde project en/of activiteit schadelijke gevolgen kan hebben voor de natuurlijke kenmerken van het gebied, zoals beschreven in de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied.

Wij stellen vast dat:

- a. het onder A1. omschreven project en/of activiteit niet wordt gerealiseerd overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in artikelen 3.8, derde lid of 3.9, derde lid van de Omgevingswet; en
- b. het onder A1. omschreven project en/of de activiteit weliswaar gevolgen kan hebben voor het Natura 2000-gebied, maar dat het de instandhoudingsdoelstelling daarvan niet in gevaar kan brengen, afzonderlijk noch in combinatie met andere projecten of plannen, zodat het niet kan worden beschouwd als een project dat significante gevolgen kan hebben voor het betrokken gebied.

Er is derhalve een omgevingsvergunning nodig voor een Natura 2000-activiteit (artikel 5.1, eerste lid, onder e van de Omgevingswet), maar een zogenaamde 'adc-toets' is niet nodig (artikel 8.74b, tweede en derde lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

B1.1. Omgevingswet

1. Artikel 5.1, eerste lid, onder e van de Omgevingswet bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een Natura 2000-activiteit te verrichten. Het gaat dan om een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura

- 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.
2. Voor een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, toetst het college van Gedeputeerde Staten de aanvraag aan artikel 8.74b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
  3. Voor de beoordeling van de vergunningaanvraag is het van belang na te gaan of, en in welke mate, het voorgenomen project en/of de handeling de doelstellingen kan aantasten, zoals die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit tot Natura 2000-gebied van de Waddenzee.

Ik verwijs voor de motivering van dit oordeel naar mijn overwegingen onder B. (Toetsing)

B1.2. Overig beleid in relatie tot vergunningverlening Omgevingswet

In de Planologische Kernbeslissing Waddenzee (1994) wordt het volgende over de kokkelvisserij gesteld:

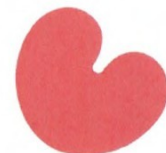
“De mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee is met ingang van 2005 niet langer toegestaan. De handmatige kokkelvisserij blijft toegestaan. Uitbreiding van het aantal vergunningen voor handmatige kokkelvisserij wordt overwogen. De omvang van de handkokkelvisserij mag maximaal 5% van het jaarlijks in de Waddenzee aanwezige kokkelbestand bedragen.

Een oppervlakte ter grootte van 26% van de Waddenzee is permanent gesloten voor bodemberoerende visserij, waaronder (mechanische) kokkelvisserij. Indien door grenscorrecties of uitruil van (delen van) gesloten gebieden met niet gesloten gebieden evidente winst voor de natuur en voor de schelpdiersector kan worden bereikt, kan (en zal dit ook op grond van de hieronder besproken Meerjarenaafspraken door de (toenmalige) Minister van E, L en I (nu LNVN) worden overwogen. In het sublitoraal kunnen ten behoeve van meerjarig onderzoek gesloten gebieden ingesteld worden voor de bodemberoerende visserij en garnalenvisserij.

Zeegrasvelden in een omliggende straal van minstens 40 meter mogen niet worden bevestigd. Stabiele litorale mosselbanken en een omliggende straal van 40 meter mogen niet worden bevestigd”.

Middels het Beleidsbesluit ‘Duurzame eiwitlen uit Nederlandse Schelpdieren’ is een geactualiseerd schelpdierbeleid voor de periode 2023-2033 vastgesteld en gepubliceerd door het Min. LNVN waarin het volgende wordt weergegeven ten aanzien Kokkelvisserij en voedselreserveringsbeleid.

“In 2003 is voor het laatste mechanisch gevestigd op kokkelen in de Waddenzee. Vanaf 2005 is de mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee beëindigd, waardoor een regime van voedselreservering daar niet langer nodig werd geacht. Omdat een beperkte groep handkokkelvisseren resteert, is destijds geoordeeld dat een uitgebreide systematiek van voedselreservering overbodig is. Vanaf 2005 wordt voor de Waddenzee volstaan met het reserveren van 95 % van de jaarlijks aanwezige kokkelbestanden voor de natuur. Dat betekent dat de handkokkelvisseren jaarlijks op basis van het geldende visserijbeleid een klein vast deel (5 %) van het kokkelbestand in de Waddenzee (gerekend in dichtheden groter dan

50 kokkels per m2) mogen opvissen. In de meerjarenafspraken voor handkokkelvisserij in de Waddenzee is dit door de betreffende partijen (Provincie Fryslân, NGO's, handkokkelsector en LNV) echter verlaagd tot maximaal 2,5% per jaar."

In een brief aan de Tweede Kamer heeft de (toenmalige) minister van EL&I (thans LNVN) op 22 maart 2012 aangekondigd dat er beleidsmatig niet langer bezwaar bestaat tegen het uitoefenen van de handkokkelvisserij in een tweetal gebieden, te weten een gebied ten zuiden van Terschelling en een gebied ten zuiden van Rottum, mits handkokkelvisserij niet wordt uitgeoefend in gebieden met zeegras en/of mosselbanken. De onderliggende doelstelling van de destijds gesloten gebieden komt door deze openstelling dan immers niet in het gedrang. De formele openstelling van beide gebieden is geëffectueerd door een wijziging van de regelgeving middels de openbare bekendmaking van het openstellingsbesluit (kenmerk 269850) van de Staatssecretaris van EL&I in de Staatscourant van 14 mei 2012 (Stcrt. 2012 nr. 8639).

In bijlage 2 bij dit besluit zijn de hierboven genoemde gebieden benoemd als C-gebied (Terschelling) en C-gebied (Uithuizerwad).

In verband met de jaarlijkse vergunningverlening van de handmatige kokkelvisserij in de Waddenzee is het gewenst nader uitvoeringsbeleid vast te stellen.

De vaststelling van dit beleid voor de handmatige kokkelvisserij heeft de afgelopen jaren plaatsgevonden via de meerjarenafspraken handkokkelvisserij. Periodiek hebben evaluaties plaatsgevonden (2018 en 2024) en zijn de afspraken geactualiseerd en opnieuw door GS van Fryslân vastgesteld en gepubliceerd als beleidsregel in het provinciaal Blad.

De periodieke evaluaties vinden plaats via de projectgroep Handkokkelvisserij waarin alle betrokken partijen participeren te weten de provincie Fryslân, OHV, de Coalitie Wadden Natuurlijk en het Ministerie van LNVN.

Op 26 juni 2025 hebben alle betrokken deelnemers van het Bestuurlijk Overleg Handkokkelvisserij ingestemd met de derde fase meerjarenafspraken handkokkelvisserij. Op 13 oktober 2025 heeft GS van Fryslân de beleidsregel "Derde fase meerjarenafspraken handkokkelvisserij" vastgesteld. De publicatie van het provinciaal beleid heeft plaatsgevonden op 25 november 2025

De "derde fase meerjarenafspraken handkokkelvisserij" is derhalve het algemeen kader waar de betrokken partijen zich aan conformeren. Het geeft enerzijds inzicht in diverse inhoudelijke aspecten/uitgangspunten op hoofdlijnen voor deze vorm van visserij. Anderzijds wordt ook duidelijkheid geboden over de diverse verantwoordelijkheden van de betrokken partijen.

Inhoudelijke hoofdpunten van het beleid in de derde fase meerjarenafspraken zijn onder meer:

“Algemeen

1.

De partijen constateren dat het systeem van vergunningverlening in de afgelopen jaren goed heeft gefunctioneerd. De maximaal op te vissen hoeveelheid is jaarlijks vastgesteld op basis van de afspraak dat het quotum 2,5 % van het oogstbare bestand bedraagt. Door het gehanteerde lotingssysteem is sprake geweest van spreiding van de visserij over de overeengekomen lotingsgebieden. Partijen constateren dat in bepaalde jaren in bepaalde deelgebieden sprake is geweest van concentratie van de visserij. Op basis van onderzoek en onderlinge overeenstemming constateren de deelnemende partijen dat de gemaakte afspraken in belangrijke mate bijdragen aan het mitigeren van mogelijke effecten van deze geconcentreerde visserij, al kunnen effecten op vogels niet volledig worden uitgesloten.

2.

De partijen hebben de gezamenlijke wens om door middel van het vastleggen van afspraken in een meerjarig afwegingskader ook in de komende jaren te komen tot een toekomstbestendige handkokkelvisserij met zo min mogelijk effecten op de natuur en om juridische procedures te voorkomen.

3. De bevoegde gezagen zullen de lange termijn afspraken als beleidsregel hanteren bij de toepassing van hun bevoegdheden (de Provincie Fryslân in het kader van Omgevingswet, het Ministerie van LNV in het kader van de visserijwetgeving) resp. in het handelen van OHV en CWN rond de handkokkelvisserij.

4. De meerjarenafspraken zoals vastgelegd in 2011 zijn overgenomen in het afwegingskader handkokkelvisserij zoals dat is opgenomen in het Natura 2000 Beheerplan Waddenzee 2016-2022, dat inmiddels verlengd is tot 2028. Partijen zullen de meerjarenafspraken 2026-2032 gebruiken als input voor het nieuw op te stellen Beheerplan Waddenzee dat uiterlijk vanaf 2028 van kracht zal worden.

Meerjarenafspraken handkokkelvisserij

De partijen hanteren de volgende uitgangspunten voor de vergunningverlening in het kader van de Omgevingswet

5.

De sector is sterk gebaat bij continuïteit, met name voor de vershandel, en mag ook in jaren met minder kokkels een (beperkte) hoeveelheid kokkels oogsten. In alle jaren zonder overmatige zomersterfte¹ geldt: quotum van 2,5 % van de totale, op 1 september aanwezige, hoeveelheid kokkels (vleesgewicht) in dichtheden hoger dan 50 per m².

5.1.

Jaarlijks wordt na de zomer een herbemonstering uitgevoerd. Bij een geconstateerde zomersterfte van meer dan 50% (=overmatige zomersterfte) wordt het quotum aangepast op basis van 2.5% van de herbemonsterde schatting van het bestand in dichtheden hoger dan 50/m².

6.

Voor de uitvoering van de meerjarenafspraken is het, met het oog op het aanbod van voldoende voedsel voor vogels in de winter, belangrijk om het onderscheid te maken tussen arme en rijke jaren. Als het kokkelbestand minder 21 miljoen kg kokkelvlees bedraagt dan is

er sprake van een voedselarm jaar. Als het kokkelbestand meer dan 28 miljoen kg kokkelvlees bedraagt dan is er sprake van een voedselrijk jaar. Wanneer het kokkelbestand tussen deze waarde ligt, dan is het oppervlakte van litorale schelpdierbanken bepalend voor het onderscheid tussen een arm en een rijk voedseljaar. In dat geval wordt het oppervlakte litorale schelpdierbanken gecombineerd met het kokkelbestand om tot een voldoende voedselbeschikbaarheid te komen op basis van eerder onderzoek naar voedselreservering voor scholeksters (zie voetnoot2).

6.1

In het geval er sprake is van een jaar met overmatige zomersterfte tellen de 0-jarige kokkels, die zijn gemeten bij de herbemonstering, mee in de bestandsschatting en daarmee in het vast te stellen quotum voor de handkokkelvissers. Dit extra quotum mag, met het oog op de voedselbeschikbaarheid voor vogels in de winter, pas na 1 april in het daaropvolgende jaar worden benut.

7.

Het aantal vissers dat tegelijkertijd actief mag zijn, wordt door middel van loting in een deel van de Waddenzee beperkt. Het is de vissers niet toegestaan om zonder toestemming van het bestuur na loting over te stappen op een ander vaartuig. Dit wordt schriftelijk meegedeeld bij het vaststellen van de loting en door de vissers onderling op toegezien. In het visplan zal dit ook worden opgenomen.

8.

Voor de handkokkelvisserij wordt uitgegaan van een verdeling van de Waddenzee in drie verschillende type gebieden : A-, C- en D-gebieden . A-gebieden zijn gebieden die voor de handkokkelvisserij permanent gesloten zijn. C-gebieden zijn ook belangrijk voor vogels maar onmisbaar voor de visserij. Deze liggen iets verder weg van de eilanden en hoogwatervluchtplaatsen. In deze gebieden mag in kokkelarme jaren door een beperkt (max. 2 vaartuigen) - en in kokkelrijke jaren door een groter aantal vergunninghouders worden gevist (max. 3 vaartuigen). In D-gebieden mag te allen tijde, dus ook in kokkelarme jaren, door alle vergunninghouders worden gevist. Hier wordt niet geloot.

9.

Bij het bepalen van de te bevissen gebieden en banken wordt rekening gehouden met de leeftijd van de aanwezige kokkels. Banken waar visbare kokkels samen voorkomen met veel jonge aanwas worden zoveel mogelijk uitgesloten van bevissing teneinde de jonge kokkels zoveel mogelijk te sparen. In het visplan wordt toegelicht hoe op met deze bepaling is omgegaan

10.

In het visplan wordt opgenomen dat indien er sprake is van ijsgang in de Waddenzee de visserij tijdelijk wordt stopgezet.

11.

De partijen voorzien een toename van het bestand van de Filipijnse tapijtschelp (*Ruditapes philippinarum*) in de Waddenzee. Partijen verwachten dat deze soort van invloed zal zijn op het voedselaanbod voor vogels in de Waddenzee en de uitvoering van de handkokkelvisserij. Partijen achten het van groot belang dat onderzoek wordt uitgevoerd en meer kennis ontwikkeld. Er zou een onderzoeksagenda opgesteld moeten worden die onder meer inhoudt dat er een goede bestandsschatting wordt gedaan en er wordt gekeken hoeveel

scholekster en andere vogels gebruik maken van deze soort. Tevens moet worden gekeken naar de rol van deze soort in het voedselweb van de Waddenzee en de relatie met de handkokkelvisserij. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek maken de partijen aanvullende afspraken, waarbij deze nieuwe soort onderdeel uit gaat maken van deze beleidsregel.

12.

Op grond van bestaande regelgeving is het aantal vergunninghouders gemaximeerd op 31 (21 traditionele, overdraagbare vergunningen en 10 additionele, niet overdraagbare vergunningen). Een vermindering is aan de orde als het aantal additionele vergunningen afneemt.

13. Houders van een additionele vergunning voor de handkokkelvisserij hebben op basis van de Visserijwet de verplichting om 50% van de gemiddelde vangst aan te land. In kokkelarme jaren, zoals bepaald in artikel 6, is deze vangstverplichting niet langer van kracht.

14.

De projectgroep in de huidige samenstelling rapporteert periodiek aan de bestuurlijke vertegenwoordigers van de partijen over de voortgang van deze afsprakenkader. De projectgroep overlegt minimaal twee keer per jaar, de bestuurlijke vertegenwoordigers overlegt minimaal een keer per jaar.”

B2. Inhoudelijke beoordeling

De aanvraag past binnen het gestelde van de derde fase meerjarenafspraken. Er is sprake geweest van een ecologische beoordeling van de meerjarenafspraken.

A-gebieden zullen niet worden bevestigd.

In C-gebieden zal worden geloot, indien uit de voorjaarsinventarisatie blijkt dat het een voedselarm jaar is zullen hier maximaal twee schepen per gebied ingezet mogen worden, bij een voedselrijk jaar zullen dit maximaal drie schepen zijn.

Bij de aanvraag is een (geactualiseerde) Passende Beoordeling gevoegd waarin de activiteit is beoordeeld.

Deze Passende Beoordeling heeft op basis van de best wetenschappelijke informatie de verschillende effecten op de aangewezen vogelsoorten (broedvogels, niet-broedvogels, habitatssoorten en habitats in beeld gebracht en beoordeeld. Wij zijn van oordeel dat de effecten van het project op de natuurwaarden in de PB op een juiste wijze hebben plaatsgevonden, en ben het eens met de conclusie dat er geen significante effecten optreden door de handkokkelvisserij conform de aanvraag en de meerjarenafspraken..

Flora- en fauna-activiteit

Ter bescherming van soorten die van belang zijn voor Nederland en Europa zijn soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn en nationale soorten aangewezen in afdeling 11.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g van de Ow bepaalt dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten. In afdeling 11.2 van het Bal zijn vergunningplichtige en vergunningvrije gevallen opgenomen. Als de activiteit vergunningplichtig is, kan een omgevingsvergunning alleen worden verleend als geen andere bevredigende oplossing bestaat, de staat van instandhouding van de soort niet in het geding komt en de activiteit valt onder een in artikel 8.74j, eerste lid, onder b van het Bkl en artikel 8.74k, eerste lid, onder b van het Bkl genoemd belang.

Op basis van de overlegde informatie kom ik tot het oordeel dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden en derhalve ook geen vergunningplicht ingevolge soortenbescherming aan de orde is.

B3. Zienswijzen

-

C. Conclusie

Op grond van de Passende Beoordeling, het visplan en de “derde fase meerjarenafspraken” staat vast dat handkorkelvisserij in de Waddenzee, op de door u aangegeven wijze, géén significant negatieve effecten zal veroorzaken op de beschermde natuurwaarden. Door het stellen van voorschriften worden de te verwachten schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied voldoende voorkomen. Derhalve kan de omgevingsvergunning voor de Natura 2000-activiteit op grond van de Omgevingswet worden verleend.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen